

GAZETA POPORULUI

Foaie politică-culturală

Apare în fiecare Duminecă

Abonamentul:

Pe un an 15 Cor.
Pe o jumătate de an 7 Cor. 50 fil.
Pe 3 luni 4 Cor.

Abonamentele să se trimită la adresa
„GAZETA POPORULUI”, Sibiu.

Adresa noastră e:

„GAZETA POPORULUI”
Nagyszeben, Rosenanger 14
(Strada Peștilor)

Inserate și anunțuri se primesc la admini-
strația gazetei.

Un șir cu litere mărunte întâia-oraș 30 fil.
a doua- și a treia-oraș 20 fil.

Mulți și sănătoși.

Pe urma pustiirilor războiului oamenii s'au rărit. Toate popoarele încăierate acuși de patru ani în acest măcel înfiorător au îndurat pierderi simțite în șirurile lor. Pierderile acestea au fost pricinuite de-o parte prin nenumăratele jertfe ce le-a secerat moartea la fronturi și prin spitale, iar de altă parte prin numărul foarte scăzut al nașterilor. În locul puternicilor copaci culcați la pământ au răsărit foarte puține vâstare tinere.

Dar popoarele vreau să trăească și fiecare vrea să cucerească pe seama sa cât mai mult loc sub soare. Aceasta o poate face însă numai acel popor, care-și sporește mereu numărul sufletelor și brațele sale muncitoare. Iată un lucru la care se cugetă astăzi conducătorii statelor și toți oamenii iubitori de neamul lor.

Mai greu li-se poate ajuta popoarelor îmbătrânite și desvâlguite, din trupul cărora a secat puterea de viață. Har Domnului, noi nu ne numărăm între acestea. Noi românii suntem un neam tinăr și plin de viață. Sporirea noastră urmează dela sine, ca a poporului celui sănătos, care odrăștește an de an, ca și când ar vrea să cuprindă cu brațele sale vâjnoase tot mai multă lumină dela soare. La noi trebuie luate numai măsuri ca această sporire firească să nu fie împedecată ori chiar zădărnicită. Dela ea atărnă viitorul nostru. Știți vorba: unde-s mulți puterea crește și dușmanul nu sporește. O pădure cu arbori deși și sănătoși înfruntă nepăsătoare și cele mai mari vijelii.

Împotriva acestor covârșitoare interese naționale păcătuiesc toți aceia cari nu vreau să ieie asupra lor datorințele sfinte de părinți, cari prin urmare se feresc de-a avea copii, ori se mulțumesc cu unu-doi. Cu durere trebuie să spunem că iubirea de averi, pofta după plăceri și râvna după un traiu fără griji au împins multe familii românești mai ales de prin Bănat, în brațele urâte ale acestui păcat. Traiul în astfel de familii e lipsit de bucurii și nu-i plăcut nici lui Dumnezeu. Mentea acestor oameni trebuie luminată cu făclia învățăturilor creștinești despre menirea omului pe pământ și despre datorințele lui familiare, în inimile lor trebuie trezit dragostea și bucuria de copii, cari sunt dar dela Dumnezeu și fericire pentru

părinții cei buni. Când gândurile acestea vor prinde rădăcini în sufletul mamelor române, stoluri vesele de copii sănătoși și bine crescuți vor împodobi casele și ulițele satelor noastre.

Un mare rău, împotriva căruia până acum s'au luat prea puține măsuri, e *moartea între copii*. Ea face zădărnice multe chinuri ale mamelor și împedecă sporirea mai repede a poporului. E știut că viața copiilor până la 2 ani e mai amenințată. Locuințele nesănătoase, hrana neajungătoare și rea, adeseori negrija și neiscușința părinților primejdiesc viața tragedă a micilor copilași. E limpede, că multe din aceste neajunsuri s'ar putea curma prin iubire și ajutor împrumutat între oameni.

Copiiilor tăi le poți da numai ceea ce tu însuși ai. Din părinți sănătoși se nasc copii sănătoși. Sănătatea e un bun prețios, cu care bine trebuie să chivernisești. În decursul războiului s'au răspândit însă multe feluri de boale, la orașe și la sate, îndeosebi boalele așa numite lumești, cari aduc putregiune în sânul poporului și amenință viitorul lui. Prin felul tănuț cum se răspândesc, ele rod ca viermele cel ascuns la rădăcina pomului vieții trupesti și sufletești și a poporului nostru. Nouă nu ne stau la îndemână multe mijloace pe cari le poate avea numai statul, ca să împiedece răspândirea acelor boale. Totuși, prin cărți scrise pe înțelesul poporului și prin sfaturi împărțite cu dragoste, medicii noștri pot fi de foarte mare folos. E rău că noi nu prea avem asemenea scrieri pe cari să le putem răspândi în păturile largi ale țărânimii. Preoții și învățătorii noștri au și ei ca puțini alții putința să împartă sătenilor povețe într'ale sănătății. Reuniunile de femei, de înfrumusețare a bisericilor și alte întovărășiri sâtești s'ar putea lua însărcinarea să sară într'ajutor cu vorba și cu fapta pentru a combate relele ce primejdiesc sănătatea și împedecă sporirea poporului. Nădăjduim că păcatul beției s'a împușinat și în locul lui au intrat trezvia și hărnicia și deodată cu ele bucuria de viață și de muncă. Când aceste virtuți vor avea stăpânire deplină peste sufletul poporului nostru, atunci și sănătatea lui trupestă va fi asigurată, iar amândouă vor fi chezașia cea mai puternică pentru viitorul lui.

Luptă năpraznică pe frontul apusean.

Până la sfârșitul săptămânii trecute s'a putut vedea limpede izbânda neașteptat de mare, pe care au secerat-o Nemții pe frontul apusean. Pretutindenii ei au înaintat, pas de pas și au adăugat învingeri nouă. Acum stau în fața orașului Amiens, care slujește de sprijin pentru înzestrarea englezilor cu cele trebuincioase. Mai în jos armatele prințului moștenitor din Germania au ocupat orașul Montdidier, ajungând în chipul acesta mai aproape de Paris. Împăratul Wilhelm petrece zi de zi pe front. Prisonierii englezi, cari îl recunosc, îl salută plini de respect. Adese-ori împăratul agrăiește pe unii dintre englezi, ofițeri și soldați și îi laudă pentru vitejia cu care s'au apărat. Între soldații nemți împăratul e primit în tot locul cu strigăte însuflețite. M. Sa a cercetat și spitalele militare, s'a interesat de cei bolnavi și a mângăiat cu cuvinte părințești mai ales pe cei greu răniți.

După mărturisirea Englezilor înaintarea nemților are două ținte: deoparte spre apus către Amiens, de altă parte spre meazăzi către orașul Compiègne, care stăpânește drumul ce duce la Paris. Drumul acesta îl închide o puternică armată franceză sub conducerea celor mai buni generali.

Din partea englezilor au luat parte la luptă până acum 36 divizii, iar din a francezilor 10.

Mângăierea Englezilor

O gazetă englezească încearcă să se mângăie în următorul chip: „După mărturisirea tuturor soldații noștri s'au bătut de minune și dacă au pierdut puțin teritoriu, armatele au rămas totuși întregi. În clipa de față noi nu urmărim alt scop, decât să facem pe dușman să plătească un preț foarte scump pentru fiecare palmă de loc pe care o ia. Dușmanul vrea să hotărască soarta războiului, cu atât mai bine. Dacă ne va fi cu putință să oprim învingerea nemților, atunci ne-am apropiat și noi mai tare de biruința cea mare. Numărul diviziilor pe care le-am aruncat în luptă e uriaș de mare și o urmare a luptei în chipul acesta ar vîn-

semna o risipă îngrozitoare de puteri. De însemnat e faptul, că nouă ne-au rămas încă neatinsă armata de rezervă, pe care o vom folosi cum trebuie. Dușmanul numai două lucruri poate alege: ori izbândă desăvârșită ori o pierdere, care-l nimiceste. Noi rămânem cu încrederea, că nu-și va ajunge scopul, pe care el îl urmărește.

Nana Zamfira și legumile.

Sub cărma dibace a nanei Zamfira am aflat, afară de grădina florilor, o grădină de aproape două jugere, odinioară câmp deschis și făcând parte dintr'o luncă și moșioara unui econom rămas în America cu familie cu tot.

Grădina era odinioară împrejmuțată cu gard înalt și bine streșinit. Înspre cărarea mijlocie ducea o porțiță de intrat cu carul și ușa dealătura, care se închidea singură. Prin fundul grădinei, câțiva metri dela gard curgea sprinten un pârâu mărișor cu apă cam tulbure. Grădina era împărțită în două jumătăți: legumăria și pomatul. Drept miezuina servia un pârăuș sec, pentru scurgerea apei de prisos.

Legumăria, cu care încep, se afla în vecinătatea curții, așadar la îndemână. O a doua cărare trecea de-a curmezișul, întâlnindu-se cu cea dintâiu tocmai la mijlocul legumăriei, împărțită astfel în 4 table la fel. Cele 2 cărări, amândouă înerbate și bune de cosit, măsurau în lățime vre-o 3 metri. În osebire ale grădinuții cu flori, cărările erau oable.

Pe marginea legumăriei, între gard și tăbli, se întindea un strat osebit prin o cărare îngustă și cuprizând „școala“ răsadurilor apoi legumi dăinuitoare, hrean, măcriș și tarcon și mai încolo fragi (căpșuni) uriașe, smeuriș, agriși și c. l.

Până a nu fi examinat cuprinsul alor 4 tăbli și pregătirea de mai înainte, am rugat pe nana Zamfira a mă lămuri asupra stratului de lângă gard, începând cu școala de răsaduri.

Nici n'am isprăvit bine întrebarea și văd întrând, în pași mărunței, o nevastă curățică, sveltă, oacheșe și drăguț înbușorată, cu pieptărel nou-nouț și poale mai prea lungi, dar albe ca zăpada și căzând în largi crețuri. Cât ce a zărit-o, nana Zamfira mi-a șoptit încetinel: „Tocmai ea a lipsit, Veta „Poală lungă“. Veta s'a rugat de răsaduri, sub cuvânt că semințele ei, învechite fiind au răsărit abia ici-colo, că găinile și 2 purcelași i-ar fi potopit răsadul cumpărat și că nana și așa aruncă pe gunoiu multele răsaduri ce-i prisosesc. Ce săpuneală fără săpun i-a tras nana Zamfira, ușor vă puteți închipui.

Când Veta, poreclită „Poală lungă“, a dat să ese împletecindu-se, eată că se apropie sfiicoasă o bătrână petecită și cam adusă de spate și roagă pe nana n'am putut înțelege de ce. Nana Zamfira a întrebat-o de una de alta, îmbiindu-i un scaun ca să răsufle o leacă, apoi i-a dăruit, un răvar mare de faină, 2 colăcei, câteva pere ferte și de rămas bun 2 păhărele rachiu de drojdii.

După plecarea bătrânei, nana Zamfira mi-a dat răspunsul ce urmează:

„Eu pregătesc școala răsadurilor de

legumi tocmai ca pentru flori, adecă îngraș pământul cu mult bălegar dospit și pun sluga de sapă adânc cu hârlețul, în ajunul gerului. Cât ce s'a desprimăvărat în câțva sap din nou, greblez și împart școala în tăblițe de câte 1 metru, apoi împrăștiu semințele cât mai deopotrivă și le îngrop cu dinții greblei, bătând în sfârșit țărâna pufăită cu dosul unei lopeți oable și udând bine cu stropitoarea. Tot în ajunul gerului îngrop semințele, cari încolțesc foarte în silă, așadar de ardeiu, ceapă, porodice (pătlăgele) și țeler (țelină).

Morcovii (morcoii, murele) și petrunjeii cari, ști dta bine, nu îngăduie resădire, îi seamăn primăvara cât mai din vreme.

Cât ține creșterea în școală, smulg buruienile toate-toate, răbind când și când și udând seară de seară, se înțelege când nu plouă. Decât fire pițigăiate, negreșit mai bine scurte și groase, cari înaintează văzând cu ochii. Prin aceea, că strămut răsadul tinerel, pentru 2 sau 3 săptămâni, aiurea, forfecând mai întâiu vârful răsădiniilor, el se intramă de minune, mai ales dacă'l ud des, întâia dată în șiroaie. De sădit în școală, mai târziu în tablă, mă apuc după ploaie, nici când pe uscăciune și cu atât mai puțin pe vânt sau doară în arșița soarelui. Când n'am încătrău, sădesc seara pe răcoare și dau apă din belșug, înainte și după sădit.

La întrebarea mea, dacă nevestele o urmează în tocmai, nana Zamfira a răspuns: „Multe fac ce văd făcându-se la mine, dar multe altele merg pe calea obiceiului din moș-strămoși, trăgându-se semănatul cu săptămânile, semănând mult prea des și sădind firele prea aproape de olaltă. În fruntea celor îndărătite stau, ceea-ce grozav mă supără, nepoata și fata mea Ana, în tovrășie cu Veta „Poală-lungă“ minte scurtă.

„Te rog acum, nană Zamfiro, să-mi spui ceva și despre smeură și fragi.

„Prea bucuros. Bătrânul Ianoș, iscusitul meu dascăl în ale grădinăriei, era îndușmănit cu smeura zicând, că prea s'ar lăfăi și că mai nu-i chip a o înfrâna. Și fiindcă ținea morțiș să am și eu smeură, mi-am adus din oraș o tulpină, o rădăcină, pe care o-am desbinat, sădind firele, la depărtarea de 1 metru, în pământ bine gunoit și adânc desfundați (jugănit, rigolat). De când se desprimăvărează și până la Sf. Marie cea mică sap firele în 3 rânduri, forfecând apoi cotoarele rodite, cari și așa se uscă.

„Pentru fragi (căpșuni) de grădină aleg un pământ încâtva cleios, gunoit din belșug și săpat adânc. Prin Iulie după ploaie, sădesc puii rădăcinoși, așadar bine întramați, cu 2 degete mai adânc ca mai înainte și 40 centimetri departe unul de altul.

Cu chipul acesta am dobândit an de an fragi uriașe și din greu. Prăsirea e hotărât ușoară. Dar cu atât mai uricioase sunt multele vlăstări ațoase, cari trebuie forfecate temeinic în 2 sau 3 rânduri. Când tulpinile încep a lăncezi, la câte 5 ori 6 ani, frăgăria trebuie premenită, prin strămutate aiurea. La câte 2 sau 3 ani aștern printre tulpini compost țărășos, iar toamna presar frunziș mulțisor împotriva gerului sec, care stingerește rădăcinile și așa scurte.

Despre hrean (pe alocurea hirean sau rean) mi-a împărtășit nana o poveste mai lungă, din care scoate-voi ce mi se pare neapărat. Înainte vreme nana Zamfira a fost prăsit hrean și în mare, aorea câte

10 măji. Că ia adus frumos câștig, eu unul nu mă îndoiesc. Prielnic hreanului e pământul adânc desfundați (jugănit), ușor, cald și îngrășat cu mult bălegar dospit sau compost. Prăsirea se face din rădăcini subțiri, înfipte, cu săditorul, în săpătura greblată, la depărtarea de 30—40 centimetri. Prin luna lui Cuptor, rădăcinile se desgolesc cât mai afund și se curăță, cu tăișul ori foarfeca, de toate ramurile, în scopul de a îngrămădi mazăga în puținele rădăcini rămase. Urmând astfel, dobândim hrean de o neîntrecută grosime, așadară marfă bănoasă, care are trecere în totdeauna. Udatul hreanului e de prisos, dar cu atât mai neapărată ținerea pământului în curățenie, prin 2 sau 3 scormoniri cu sapa. A-i rupe o parte a foilor este una cu a despoia hreanul de gurile, prin cari se nutrește.

Isprăvind și cu măcrișul domnesc care, știut este, izbutește ori și unde, am trecut cu vorba, sărind preste tăbli, la apa de udat, în lipsa căreia grădina nu plătește o pară chioră, vorba lui Ianoș (după spusa nanei). Aici e locul să arăt că, grădina nanei Zamfira înzestrată era cu două „bazinuri“, un fel de coșuri largi din beton armat și stând în legătură cu apa pârăului. Când nana a cercat a se fuduli sucind pipa „vrăjită“ dealătura, apa a curs gărlă, în basin. În fața acestei pipe voiu fi rămas, la început, cu gura căscată și uitându-mă țintă în ochii nanei Zamfira, care a răs cu poftă, pe semne, în credința că dat i-a fost a mă zăpăci pe neașteptate.

„Odinioară, când lupul era cățel și eu mult mai tinăra, zău nu-mi venia să răd. Căram la apă câte 10—15 ciubere panteoase de-mi pocnia crucea spinărei. Mai târziu am mănât apa de-a lungul unui scoc din blane și apoi cu ajutorul unui maț de pânză. Lucrul merge schiopătând, vai de loc. Un mare cusur era ridicatul apei cu donița și adese supărăcioasă scurgerea printre blane, ca să nu mai vorbesc de reparaturile neconținute.

„Acum e floare la ureche. La amănunte nu mă cobor, neavând astădată când. Atâta numai că, în vreme de mult 2 ceasuri, putem uda temeinic, jumătate legumăria. Roadele îndoite mai mari ce dobândim prin udături îmbelșugate respălătesc cu prisosință munca și așa ușoară. Față de profit cheltuielile puțin trag în cumpănă, ceea-ce bărbatul meu își poate dovedi negru pe alb.

Sosind timpul colindării prin sat, nana Zamfira m'a părăsit deocamdată, având de a pune la cale mai una mai alta. Într'aceea am examinat apeductul grădinei. Lângă pârâu era un basin încăpător și alătura o pompă (tulumbă) mare cu lanț și dopuri ca ouăle. Învârtind mânerul și deci rotula cu lanțul spânzurat cu tot, apa se revârșea potop în basin, unde, după spusa nanei, rămânea totdeauna de azi pe mâne, spre a se încălzi la soare. Cele 3 bazinuri mergeau coborându-se treptat înspre legumărie. Tustrele erau încopciate prin un maț (tub) de tuciu adânc îngropat.

Udatul se făcea cu stropitoarea ori luând în ajutor un lung maț, de pânză care, în cuprinsul legumăriei, ajungea ori și unde.

Au urmat apoi colinda desamintită, povestirea cu baronul, examinarea grădinuții și așa m. d. așa că abia ca mâne, Luni cătră ameazi, a fost dată puțința de a examina, însoțit de nana Zamfira, mărunțiile

unei singure tăbli. Am deschis eu vorba zicând nanei:

„De cum am intrat, eri după masă, a trebuit să-mi bată la ochi sumețenia usturoiului, ce văd aici. Cele 4 tăbli, în mărime de vre-o 1000 stânjini pătrați, nu mai puțin de 3 sunt ocupate de usturoiu numai. Nu cumva astă primăvară au nins aici căței de usturoiu? Chiar numai tabla dintăiu, una singură, găzduiește legumi felurite, după vechiul obicei.

Drept lămurire nana Zamfira a căutat nod în papură glumind, că are, afară la câmp, de cinci ori atâta usturoiu și mai și, că povestea belșugului în usturoiu, „cam lungă“ fiind, o va spune altădată, că teacă că pungă... „Vorbă să fie!“ am gândit în mine și ca să nu încurcăm ițele, i-am ațintit privirea asupra tăblii dintăiu cu rugarea a descrie, fie și în treacăt, pregătirea și întreg mersul urmat.

La întrebările puse, nana Zamfira a răspuns că, de 5 ani încoaci, „tabla casei“ e singură menită de a împăca toate trebuințele casei și că nu are nici în clin nici în mănecă de a face cu celelalte 3 tăbli, închinate negoțului.

La câte 3 ani tabla se îngrașe toamna cu mult gunoiu dospit, care se împrăștie deopotrivă, săpând apoi cu hârlețul cât de adânc. Printre bruşii îngrămădiți lângă și

preste olaltă gerul răsbate adânc și cu înlesnire mijlocind fragezirea atât de priincioasă. Cu începerea primăverii, cât ce tabla s'a sbicit binișor, ea se sapă din nou, însă numai pe jumătate. Săpătura se greblează fașie de fașie și la urmă se împarte, cu sfoara în straturi tocmai de câte 120 centm. lățime și având lungimea tăblii.

În straturile astfel pregătite se seamănă, fără amânare morcovi, petrinjei, mazere de grădină, spanac (spinat), sfeclă roșie și ridichi timpurii, firește deschilin. Nana Zamfira și-a însușit bunul obicei de a sămăna foarte rar, jumătate din ceea-ce seamănă nevestele la sate. A doua jumătate a tăblii se pregătește la fel și anume pe când au început a se întrâma multele răsaduri: ardeiu, caralambe (caralabe, gulii), ceapă, lăptucă (sălată), țeler, varză, așadar soiuri, cari mai ales ele alcătuiesc grădina de legumi.

Carstaveții (crastraveții) se pun în cuiburi cu începutul lui Maiu. Cuiburile se fac amestecând țarina desfundată cu mult gunoiu sau compost gras.

Un mare neajuns e că la întocmirea straturilor, sătențele se feresc de sfoară ca de belea. Urmarea firească sunt „răzoarele“ întotdeauna strâmbe, nedeopotrivă și înfățișând un fel de morminte cucuete.

D. Comșa.

manda supremă (cea mai înaltă) asupra întregii armate generalului Foch și francezilor, cari se vede, că n'au prea fost mulțumiți cu felul de luptă al generalului Haig, care comandă pe englezi.

Incet, dar sigur înainte.

O gazetă din Berlin zugrăvește prin următoarele cuvinte luptele din apus: Cei mai de căpetenie fapt al luptei hotărâtoare din apus pare a fi biruința grea a împotrivirii dușmanului, care știind ce înseamnă această luptă, aduce, de unde numai poate, întărituri și rezerve. Dușmanul aruncă în foc pentru a se apăra și-a ataca din nou, tot felul de oștiri, apără fiecare petec de pământ și încearcă să câștige din nou prin întreită vărsare de sânge aceea-ce a pierdut. Tankurile (mașini mari de fer) sunt din nou în marș, iar tunurile sale varsă iarăș grindina de granate. Totul înzădar. În luptă grea și plină de jertfe față de această sălbatică apărare, Nemții înaintează încet, dar sigur.

O scurtă hodină.

Gazetele din Berlin spun, că liniștea, ce stăpânește de-o zi pe frontul apusean nu înseamnă nicidecum că ofensiva nemțească a fost oprită, cum vreau s'o înfățișeze englezii și francezii. Comandamentul nemțesc și-a ajuns scopul, pe care și l-a pus. Pentru a înfăptui și celelalte planuri rămase, are trebuință de pregătiri nouă, ce vor fi isprăvite repede. Zilele apropiate vor dovedi, că Hindenburg nu se mulțumește cu atât.

Gazetele englezești.

Gazetele englezești atât de vorbărețe până acum se mulțumesc de-a arăta, ce perderi mari de oameni au avut nemții. Așa Daily Telegraph zice: E cu neputință a înșira numărul perderilor nemțești, dar omul trebuie să se minuneze cât de vânoasă e infanteria engleză. Ori-cât ar fi de obosită, totuși nu cere niciodată ajutor. Ea a mântuit aproape toate tunurile grele pe locul greu dintre Bapaume și Albert. Artileria ușoară pușcă neconținut. Nemții au fost gonțiți de pe liniile cele mai însemnate (?) Chiar și aeroplanele au pricinuit mari perderi nemților cari înaintau.

Abonați

și

răspândiți pretutindenea

„Gazeta Poporului“

cea mai cu dragoste foaie pentru neam!

Bătălia împărătească din apus.

Așa au numit gazetele noastre năpraznica luptă, care s'a încins pe frontul apusean. „Împărătească“ poate fi numită ea din două pricini: doar însuș împăratul Wilhelm conduce armata nemțească din biruință în biruință, apoi, a doua pricină, bătălia aceasta din apus întrece pe toate celelalte, cari s'au desfășurat până acum, prin înverșunarea cu care se luptă soldații de amândouă părțile, prin numărul mare al armatelor și prin risipa de muniție care face din frontul de acolo un adevărat iad. Acum, după zece zile dela începerea ofensivei, se vede limpede cât de îngrozitoare a fost lovitura, pe care au pregătit-o nemții. Ei s'au pregătit mai mult ca două luni, au adunat tun peste tun, muniție peste muniție și om peste om, ca să străpungă frontul englezilor chiar în locui, unde dușmanul se ținea mai tare. Ofițerii germani știau dela începutul lui februar, că în martie se începe atacul năpraznic. Hindenburg întocmise cu o neîntrecută iscusință această ofensivă, așa că în zilele din urmă nu-i a mai rămas să facă altceva, decât să aducă mulțimea de soldați în așa chip, ca dușmanul să nu bage nimic de seamă. Trenuri n'a lăsat să se apropie de front ca să nu fie văzute de aeroplanele englezilor și soldații nemți desvagonați departe la spatele frontului făceau marș numai noaptea în cea mai mare tăcere. Astfel au ajuns ei până la linia, pe care aveau s'o atace și s'o cucerească. Era om lângă om, căci pe fiecare metru al frontului nemțesc, după vorba unui francez, se veniau cam trei soldați nemți.

În chipul acesta ofensiva nemțească încinse cea mai stăpnică luptă din câte s'au dat vre-odată. Zi de zi ei secerară izbândă după izbândă și se părea, că aproape nimic nu va mai opri înaintarea lor năvalnică. În unele locuri se avântaseră cu 40 km. înainte, pe când într'alte părți ale frontului spart ei numărau la spatele lor deja 60 km. Războiului, care stătuse, vreme de 3 ani și jumătate, în șauturile săpate adânc, se urni acum din loc.

În zilele dintăiu s'au amestecat în luptă și rezervele, pe cari le avea antanta la îndemână: americani, francezi, și englezi. Dar înzădar. Mersul armatei germane nu se putea opri. Francezii aveau ce-i drept o puternică armată de rezervă pusă sub comanda generalului Foch (cetește Fos), se zicea chiar că ar fi 30 de divizii strănse la olaltă, ca să sară în ajutor unde va fi primejdia mai mare. Ei nu cutezau însă să arunce în foc această armată, câtă vreme nu știau, care este planul lui Hindenburg și încotro vrea să apuce: spre Paris ori spre mare? În sfârșit a șasa zi dela începerea ofensivei a intrat și această armată în luptă și s'a aruncat și ea în atacuri uriașe, ca să schimbe soarta bătăliei. Dar nemții abia a opta zi au încetinit mersul, respingând aprig sângeroasele atacuri franceze. Aveau lipsă să se mai hodinească și ei, și să se sape în pământ. Lupta cea mare se va da acum în fața orașului Amiens, unde se va hotări, dacă merg nemții mai departe ori se opresc pe loc.

După atâtea perderi englezii au mai pățit una: au trebuie să lase co-

America făgăduiește.

La o adunare, la care a luat parte ministrul Clemenceau și generalul Petain, a vorbit și generalul american Pershing spunând, că ce mult se bucură americanii de faptul că în luptele de acum iau parte și soldați de ai lor. Acum nu-i altă scăpare, decât să continue lupta. Din ce are America tot îi dă Franței. Vor sosi deci trupe multe, atâtea tocmai de câte va fi trebuință. În sfârșit a mai spus Pershing, că e mândru, când vede și pe americani luând parte la cea mai mare bătălie a lumii.

O învingere nouă la Noyon.

Agenția Wolff spune, că nemții au bătut din nou pe englezi și pe francezi. În zilele din urmă a plouat mult. Răurile Avre și Don s'au umflat, dar nici apa și nici morcirile n'au putut opri infanteria nemțească. Trupele nemțești au găsit între Noyon și Montdidier rezerve aduse cu grabă de francezi dinspre Paris. I-au respins și pe aceștia, așa că au trebuit să predea șanțurile săpate de curând. Numărul prizonierilor făcuți până acum s'a urcat la 75 mii. Se spune că englezii își îmbată soldații numai ca să se lupte mai bine.

Isprăvile tunului minunat.

Astăzi nimeni nu se mai îndoiește de tunul cel minunat, care bate asupra Parisului dela depărtare de 120 kilometri. Mai puțin se îndoiesc francezii, cari au să simțească puterea tunului fabricat în vestita fabrică alui Krupp. De sărbătorile Paștilor tunul a făcut isprăvuri minunate, nimerind mai înău chiar în gara orașului, unde a pustiit clădirea. În Vinerea mare a catolicilor era multă lume adunată într'o biserică din Paris. O granată de a tunului minunat a lovit tocmai în biserică și a omorât multe femei și copii adunați acolo. Se înțelege, că răspunderea pentru fapta aceasta e a francezilor, cari stau într'un oraș, înprejmuit de întărituri.

După știrile mai nouă, nemții au puscat cu tunul acesta și în ziua de paști asupra Parisului, iar francezii se plâng că au avut în aceea zi 37 răniți și 8 morți.

Ce cred francezii despre ofensivă.

Abia acum au mai prins curaj și francezii, cari nu mai văd starea lucrurilor așa de desnădăjduită, ca la început. Gazetele franceze sunt de părerea că nemții nu au putut sparge frontul, pentru a despărți armata engleză în două. Deși cred că situația e serioasă încă, totuși ei spun, că a trecut primejdia cea mare și cum că ofensiva nemțească nu a reușit.

„Am văzut noi zile și mai grele, acum a sosit ceasul nostru“, zice colonelul Rouset.

Fostul ministru socialist Sembat, deasemenea vede, că s'a îmbunătățit starea antantei și că bătăliele mari o silesc, să înceapă și ea ofensiva.

Știrile cari au venit pe căi lăaturalnice și cari spun că în Paris domnește mare frică, nu sunt tocmai adevărate. Un ziarist dela „Est“, care petrece în Elveția spune, că francezii nutresc încă nădejdi mari și nu se tem întratâta de ofensivă, cât de atacul așteptat împotriva Italiei. Asta din urmă le face griji, deoarece o înfrângere a Italiei, ar pune capăt antantei.

Scopul luptelor de acum.

Englezii, dar mai ales francezii au adus la repezeală cu automobilele o grămadă de rezerve și le-au aruncat în foc, pentruca să oprească înaintarea nemților spre Amiens. Din comunicatele amânduror părți, cari se luptă, se poate vedea, că luptele sunt înverșunate mai ales în două locuri: Lângă râul Avre și valea Suce, mai departe pe frontul dintre Montdidier și Noyon. Cel dintâi apără drumul ce duce spre Amiens, iar al doilea calea ferată spre Compiègne. De altminterlea nemții au ajuns la 17 km. de Amiens, iar în jur de orașul Mondidie au respins și cele mai îndârjite atacuri franceze. De Compiègne nu-i mai despart, decât 20 km.

Ceasuri grele.

Vestitul ziarist Herve scrie, că guvernul francez nu-i de loc îndreptățit, de a ascunde cât de grele ceasuri trăesc. Dușmanul a ajuns iarăș la 80 km. de Paris. Pentru ai închide calea nu avem la îndemână, decât pieptul soldaților și agerimea generalilor noștri. Soldații francezi știu pentruce luptă și toate suferințele lor ar fi zădarnice, dacă ar învinge din nou nemții. Dacă ar cădea Amiensul în mâinile nemților, atunci s'ar rupe legătura dintre noi și englezi. Parisul și încă 20 departamente (comitate) ar fi luate de dușmani, iar războiul ar mai ținea atunci încă vre-o câțiva ani.

Cine are sorți de izbândă.

Ziarul „Est“ publică următoarele știri nouă venite din Paris: „Nemții au vrut să rupă deolaltă armatele aliaților și să ocupe linia ferată Beauvai-Amiens. Dar nu și-au ajuns scopul deoarece atacul lor s'a înfrânt în zidul de fer al nostru. Ei mai pot nădăjdi să ne tulbure iniile ici-colea, dar învingerea, va fi a noastră“.

Secretarul de stat Abrami a spus în parlamentul din Paris, că situația se îmbunătățește tot mai mult. Nu trebuie să le mai fie frică de Amiens, care acum e sigur că nu cade.

Englezii și francezii din Stockholm desmint știrea că ofensiva lui Hindenburg ar fi atras în luptă și o parte a armatei de rezervă. După ei, această armată stă cu totul în altă parte a frontului.

Vitejia Nemților.

Pe când însă antanta își face curaj și luptă din greu, nemții înaintează cu cea mai mare siguranță. Ei au izbutit să miște bătălia din loc și după cum spun toți cei-ce se pricep la războiu, va trece multă vreme, până când se vor opri iarăș în șanțuri. Hindenburg spune într'o telegramă, că iubirea soldaților nemți pentru împărat și țară, conștiința că luptă pentru dreptate și mânia neîmpăcată a dușmanilor i-au înzestrat cu o putere neînvinsă. Să nu creadă francezii, că jertfele nouă de sânge, pe cari ne-au silit să le aducem, sunt zădarnice. Germania va izbândi o puternică pace nemțească care o va scuti pe viitor de războiu.

Cât de vitejește se bat soldații nemți se vede din comunicate. Așa spre pildă lângă satul Conchy deodată s'a oprit atacul lor. Ofițerul dela ștabul diviziei se puse atunci în fruntea câtorva soldați și cuceri

satul. Altă comună fu ocupată de nemți când descoperiră pe turnul bisericii un post francez, care dedea semne la artilerie. Postul fu prins și un soldat neamț, care știa franțuzește se puse la telefon și în chipul cel mai iscusit înșelă artileria dușmană.

România a încheiat pace și cu Rusia.

Din Petersburg vine știrea, că Românii și Rușii au încheiat pace, România s'a obligat, că în curs de două luni își scoate armata din Basarabia, prizonierii îi schimbă, iar prisosul de bucate din Basarabia îl capătă România.

În legătură cu pacea Vossische Zeitung scrie, că contractul se va publica în curând. Înțelegerea în punctele politice e gata de mult, dar nemții nu o primesc până ce nu se statorțește și contractul economic. Cât de însemnată e pentru Germania pacea aceasta o dovedește și faptul că ministrul Kühlmann a stat mult la București și n'a lăsat pe alții să pertracteze.

Colonelul Hranilowics s'a înfățișat la regele Carol, ca să-i facă raport despre reușita păcii cu România.

Impăratul Wilhelm și regele Carol

Impăratul Wilhelm a felicitat printr'o telegramă pe regele Carol, care cu prilejul păcii răsăritene a decorat pe vre-o câțiva generali. Regele nostru, în răspunsul său a cerut binecuvântarea lui Dumnezeu asupra celor-ce vor urma de acum, dorind totodată și apropierea păcii ciastite.

Vorbire însemnată a contelui Czernin.

Marți la 10 înainte de amezai, ministrul de externe contele Czernin, care s'a întors tocmai din București, a ținut o vorbire mare în fața unei deputații a orașului Viena. Primarul l'a rugat să le spună că se pot oare aștepta vienezii la o îmbunătățire a hranei de la pacea cu Ucraina. Contele Czernin a răspuns și după ce a mulțumit pe vienezii a atins în câteva cuvinte și cearta care a avut-o cu presidentul Wilson, în ceea-ce privește pacea. Apoi a împărtășit celor de față cumcă guvernul francez s'a îndreptat înainte de începerea ofensivei nemțești către Viena și a întrebat dacă vrea să se înțeleagă despre pace și sub ce condiții. După ce m'am înțeles și cu Berlinul am răspuns că da, și am spus că nu văd altă piedică în calea păcii decât cererea Franței de a i-se da Alsacia și Lorena. Fără de asta însă Francezii nu au voit să între în pertractări, și astfel s'a început ofensiva de acum.

Despre pacea cu România a spus contele Czernin următoarele: *În ținutul băilor de la Petroșeni și mai spre miază-zi am îndreptat granița cu mai mulți kilometri. Astfel că înălțimile din pasul Surducului au ajuns în mâna noastră, prin ceea ce am asigurat pe deplin ținutul băilor de cărbuni.*

La Sibiu și Făgăraș granița s'a mutat cu 15 km. în adâncime, și la toate pasurile mai însemnate am împins granița atâta cât au găsit de bine militarii noștri. Colțul de la cele trei hotare (Bucovina, Ungaria și România) a ajuns în mâinile noastre. Spre răsărit de la Cernăuț am mutat asemenea

granița, ca să ne apărăm cum se cade orașul acesta. Dacă România vrea să se împace cinstit cu noi, atunci va câștiga cu Basarabia mai mult decât ce a pierdut.

Acum s'a început ceasul din urmă al războiului lumii, și nu este departe timpul când ne vom gândi la anii din urmă ca la un vis urât.

Să luminăm poporul.

Numărul celor ce aduc jertfe pentru a împrăști lumina în mijlocul poporului românesc crește mereu. M. stim. d-nă **Livia Dr. Fruma**, soție de avocat din Sibiu, ni-a dat **15 cor.** pentru un abonament pe un an întreg. Dl. **Vasile Petrașcu**, contabil la banca „Ardeleana” din Orăștie, ni-a trimis **15 cor.** pentru două abonamente

pe câte o jumătate de an. Dl. **Dr. Petru Vlad**, de prezent medic militar, ni-a pus la dispoziție **30 cor.** pentru două abonamente pe câte un an. Numerele din gazeta noastră, răscumpărate prin aceste daruri prețioase, se vor trimite soldaților noștri de prin spitalele cele mai îndepărtate, unde nu se aude vorbă românească. In numele acelor frați ai noștri, risipiți prin toate colțurile împărăției, mulțumim stimaților dăruitori.

„Fiule, iartă-ți-se
ție păcatele tale...”

Alungat de oamenii cu inima împetrită din ținutul Gadarenilor Mărtuitorul se întoarce în cetatea sa — Capernaum. Mulțimea setoasă ai asculta cuvântul de mân-

tuire, pe care îl vestea, cum luă de veste se strânse în pripă la casa unde se adăpostise Domnul. Puțini vor fi încăput în casă, în nemijlocita apropiere de El, cei mulți au trebuit să se mulțamească a prinde vr-un cuvânt de pe la ușe ori pela ferești, unde se grămădiseră, încât pentru o lume n'ai mai fi putut răzbate. — Un bolnav însă, un slăbănog, care de multă vreme se va fi frământat fără încetare cu gândul cum să ajungă la Isus, despre care auzisă că a tămăduit pe atâția, ținea totuș să ajungă cu orice preț înaintea Lui. Acum după ce izbutise să înduplece pe prietini să'l ducă cu patul, căci singur nu se putea mișca: cum s'ar putea să rămână afară. Dar cum să răzbată înlăuntru?

O clipă stătură pe gânduri cei patru cari îl aduseră cu multă osteneală până aici. Dar nu se lăsară înfrânți de neajunsul ce le

Intors din prinsoare în uniformă rusească.

Oșterii și soldații noștri, cari se întore din Rusia, vin de obicei cu barbă mare și în uniformă rusească. Astfel îmbrăcați se strecură până la graniță, de unde apoi se răped acasă. Chipul de față arată pe un domn dela o bancă românească din Ardeal, care s'a înfățișat zilele trecute la directorul chiar când a sosit. Abia l-au recunoscut foștii săi tovarăși.

sta în cale. Unde este voință, acolo se găsește de grab și putință spre înfăptuirea unui lucru! Dacă nu se poate prin față, pe ușă, va merge pe de-o parte, prin copețiș, — își ziseră — și-și ridicară de nou povara pe mâni și porniră să suie spre copețișul lat, cum se obicinuște une-ori și acum în răsărit — nu așa țuguat cum e rânduiala la noi a se zidi. Cu o iuțală și cu sporiul în lucru, pe care ți-l dă numai râvna de a face bine, desfăcură o deschizătură tocmai în dreptul unde sta Domnul de desupt învățând, și cu băgare de seamă sloboziră încet pe bolnav cu pat cu tot.

La vederea acestui lucru neașteptat, cei din casă rămaseră înmărmuriți, Mântuitorul însă zimbi fericit, căci nu era vorba numai de o mare istețime a omului de a se ști ajută în vreme de năcaz, ci fapta celor patru era și o dovadă luminoasă de încredere desăvârșită, de credință tare care prindea tot mai adânc în sufletul mulțimei.

O privire dulce, plină de mângăiere și îmbărbătare se revarsă din ochiul dumnezeesc asupra slăbănogului. Acesta însă încremeni, nu putu scoate o vorbă. În multe sale ceasuri de suferință, de nenumărate ori și-a dăpănat în minte cuvânt după cuvânt rugarea prin carea nădăjduia să dobândească mila domnului. Tot drumul de acasă până aci, nădejdea, că la un singur cuvânt alui Hristos el va fi iarăș sănătos, se părea că ia turnat în oasele slăbite putere nouă; ochii stânși îi luceau de bucurie, fața-i suptă de greul boalei îndelungate se învioră, gândul, că în sfârșit va scăpa de chinul, ce îl ținuse ținuit, îl umpleau de fericire. — Așa era pe drum, — dar acum deodată, când se văzu în fața Domnului, ochii i-se întunecară și fața i-se posomoră. Acum, când se găsea în fața lui Dumnezeu celui drept și a toate știutor, uită de toată suferința trupului său schilav și îl cuprinseseră deodată durerile sufletului. Ca într-o oglindă fermecată își văzu într-o clipă toată viața păcătoasă de mai'nainte, care poate era și pricina boalei sale trupesti. Ca mii de firi-cele de prav, pe cari ochiul nu le vede în aer decât când ajung în bătaia razelor soarelui, așa prinseră a juca înaintea ochilor săi sufletești, când ajunse în bătaia razelor luminei dumnezeesti, toată mulțimea gândurilor blăstămate, a poftelor deșarte și patimilor urâte, ca și a făptuirilor rele, de cari îi era plină viața. *Conștiința vinovăției* îl făcu să uite de trupul nimernic și să-l prindă grija amară de soarta sufletului său. Cuprins de rușine cum n'ar fi voit să fugă dela fața domnului, dar nu se mai putea.

Măhnit până la moarte sufletu-i i-se topi într-o adâncă *părere de rău*. Mântuitorul „cel-ce știa ce era în om” văzu chinul lui sufletesc și îi veni într'ajutor zicându-i blând: „Fiule iartă-ți-se ție păcatele tale”...

E vremea postului mare. Ca și odinioară în jurul lui Hristos, creștinii se strâng mai cu osârdie, se îndesuesc sub aripile ocrotitoare ale bisericeii, în jurul altarului sfânt. Fiecare e pătruns de porunca rostită prin graiul aceluiași Mântuitor al lumii: „mergi de te arată pe sine-ți preotului”! Ca să dobândești însă tămăduire de boale sufletești și trupesti, cari te cuprind, se cer două lucruri îndosebi. Întâiu să-ți recunoști vinovăția, măsurând cu gândul câte ai făcut pe cari nu trebuia să le faci, și iarăși câte ai lăsat pe cari trebuia să le împlinești. Cugetă la datoria omului către Dumnezeu,

cătră oameni, semenii tăi și cătră tine însuși. Ispitește-ți cugetele, ia sama vorbelor tale, și nu scăpa a-ți cumpăni păcatele. Bagă de seamă nu cumva viața ta e o îngrămădire, de păcate și neorândueli?

Pune apoi alături virtuțile, cari ar trebui să fie podoaba ta, faptelele bune pe cari ar fi trebuit să le plinești, cugetă la binefacerile și darurile pe cari le-ai luat îndeșert. Câtă slăbiciune, deșertăciune, nefolosință, lenevie! Câtă mândrie și măreție, ori moliciune și frică în altă parte!

Dar nu te desnădăjdui, nu ești doară mai nemernic decât acel slăbănog. Trezește-te și tu la părere de rău, rușinează-te de trecut și te hotărăște să nu mai greșești! Părerea de rău însă să nu fie numai din buze, nici să nu se oprească numai la un simțământ nedeslușit, ci să se prefacă în o voință tare de a te feri de rău și a urma binele. Atunci Hristos Domnul, — cel-ce lăcuște acum întru cele înalte, dar prin care odinioară în chip văzut se pogorase pe pământ dragostea, bunătața împreună cu puterea deplină de a izbândi lumea de păcate și de suferințe, — i-ți va zice și ție cu aceiași blândeță: „Fiule iartă-ți-se ție păcatele tale — mergi în pace”! (p.)

Cântec.

Frunzuță verde de spine
Acuma doi ani ne vine,
Și războiul tot mai ține,
Vreare-ași să se gate mâne...
Sufală doamne un vânt lin,
S'aducă cine-i străin,
Să vie oamenii toți
Să se'ntoarcă și-al meu soț.
Mi-a venit azi noapte'n gând,
Să trec Tisa înotând,
Să trec Tisa-Dunărea;
Să văd iară Viena.
Să străbat din fugă drept,
Să'mi mai strâng soțul la piept.
Doamne sfinte bunule
Dă să'mpace țările,
S'aline tunurile.
Să pue domnu sfârșit,
La acest războiu cumplit,
Că prea mulți oameni a murit.
Și eu am rămas plângând,
Am rămas numai cu'n gând,
Cu gândul soțului meu,
Cu care-am jurat mereu,
Să țin la bine și la rău
Că nu mai el e al meu.
Că frați mamă și un tată,
Mi-au murit toți deodată.
Dorm somn ușor în pământ,
Hodinească-i Domnul sfânt!

Dar uitasem să vă spun
Că mai am un frate bun,
Și el a fost străinat,
Dar din *menet* a scăpat.
Și din mila Domnului,
A vint iar la casa lui...
Patru copii l-or dorit,
Ca pe-al lor tată iubit.
Doamne pune-un jurământ,
Intre cei mari pe pământ.
Ca să mai vină și pace
S'aducă oamenii 'ncoace.
Vreau să știe ori și cine
Că pe nicăiri nu-i bine,
Numai dor și căsnicie,
Case rămase pustie,
Și pământuri nelucrate

Și neveste supărate.
Și maice bătrâne mor,
Cu gândul la fiii lor,
Că s'au dus pribegi în lume,
Nu le mai aud de nume...
Frați, cumnați și buni vecini,
Ață-i Doamne din străini,
La ai lor copii iubiți
Că prea tare li's doriți.

Scrisă de: **Măria Andrei lui Niculae**
din Căstău.

Răvașul săptămânii.

Sibiu, 7 Aprilie

Recvirare de vite în comitatul Clușului. În 3 April s'a început recvirarea vitelor în comitatul Clușului. Se știe că ministrul pentru a mulțumi trebuințele armatei a poruncit nu de mult să se facă recvirarea vitelor în mai multe comitate, între cari e și al Clușului. Din acest comitat trebuie să se recvireze 1235 vite și așa se vor lua din fiecare sat câte 10 capete

De însemnat e că astfel de recvirare se face și în comitatele Caraș-Severin, Torontal, Hunedoara și Turda-Arieș. Pentru vitelile recvirate statul plătește de chilogram dela 4 cor. 40 până la 5 cor. 80 fil.

Ce va fi cu recolta din anul acesta? În ministeriul de agricultură se lucră din greu pentru a statori cum să se împărțiască recolta anului acestuia. Înainte de seceriș se va publica o poruncă de recvirare, însă așa că recvirarea se va face la mașina de îmblătit și anume, mai întâiu se vor lua bucatele trebuincioare pentru armată, apoi acele pentru Austria și pentru populația, de a cărei hrană se îngrijește statul. Guvernul își va trimite oamenii săi ca să facă împărțirea aceasta. Se poate însă că se va hotărî guvernul să ia o parte din recoltă, dela aceia cari au mult, mai mult, dela ceilalanți mai puțin pe prețul maximat. Ce mai rămâne apoi pot gazdele să vândă și cu un preț mai înalt, pe seama acelora, cari vreau să se îngrijască cu bucate pe un an întreg.

Biserica unită cătră M. Sa regele. În săptămâna trecută episcopul Dr. D. Radu din Oradea Mare s'a înfățișat la Maiestatea Sa și i-a înaintat plângerile bisericii române unite. Gazeta „Unirea” din Blaj scrie despre asta următoarele:

În zilele aceste, când idei pentru o altă orânduială în țară se scot la iveală, iar partidele maghiare în dietă de luni de zile țin la suprafață primejdia naționalistă și mai ales chestia românească din Ardeal, ca o lumină din cer se prezintă memorandumul episcopilor noștri, înaintat Maj. Sale monarhului de II. Sa episcopul Orăzii dr. Demetriu Radu în ziua de 8 Martie a. c.

Nu e nevoie să înșirăm acele mari întâmplări cari au îndemnat pe conducătorii bisericii noastre să facă pasul acesta de o mare însămnătate pentru viitorul bisericii și al poporului. Ele sunt îndeajuns cunoscute. Proiectul autonomiei catolice și celealalte câte se aduc azi în legătură cu deslegarea întrebării române din Ungaria, au fost îndeajuns ca șefii noștri bisericești să ia în folosință mijlocul atât de cunoscut din luptele trecutului nostru și să prezinte la locul cel mai înalt dorințele și plângerile noastre.

Este un eveniment istoric acesta, pe care nu suntem în situație a-l aprecia după merit. Ținem însă să înțonăm că a fost timpul cel mai

potrivit ca glasul conducătorilor noștri bisericesti să se audă acolo, unde se croiește soartea bisericii și a poporului nostru, iar față de ceice prin vorbiri aprinse voiesc să ne prezinte lumii, ca element primejdios statului, să se scoată la iveală credința noastră față de tron și patrie și mai ales jertfele uriașe, aduse de poporul român în decursul acestui război.

Prin actul acesta episcopii bisericii noastre reiau iarăși firul tradiției, cultivate cu atâta jertfă de marii înaintași și se întrepun pentru marea cauză a bisericii și poporului lor.

Un mai potrivit termin ca cel de față pentru a face cunoscute în mod temeinic așteptările noastre, nu se putea afla. Întregă țara stă în fața unor noi aranjeri, cari se introduc prin legea votului universal și probabil vor fi urmate prin o serie de alte legi, alcătuite sub înrăurirea puternică a duhului democrat, ce stăpânește azi lumea. Poporul nostru cu așezămintele sale își cere și el partea sa în aceste nouă alcătuirii. Și tălmăcii acestor cereri s'au făcut episcopii bisericii noastre. Nu ne îndoim, că glasul lor va fi ascultat pe deaîntregul.

Din viața satelor noastre. Cu plăcere încreștăm la gazetă știrile ce ni-se trimit despre lucrurile și întâmplările mai de seamă din viața satelor noastre. Din cele bune vor lua folositoare pilde de urmat și alții, iar de cele rele se vor feri. Avem însă o foarte stăruitoare rugămintă față de toți corespondenții noștri dela sate: să binevoiască a fi cât se poate de scurți la vorbă. Lucrul e scump, hârtia e scumpă, lumea e mai zorită ca altădată, de aceea nu putem întinde vorbă de vreme lungă. Vedeți cât de scurte sunt comunicatele zilnice ale armatei, măcar câtă trudă și câte întâmplări s'au petrecut în decursul luptelor dintr'o singură zi!

1. Multe sate de-ale noastre de vreme îndelungată n'au preot și astfel n'are cine face sfintele slujbe, n'are cine învăța și mângăia pe creștinii noștri. Mare este bucuria lor când vine preot la sfânta biserică. Aceasta bucurie au avut-o de curând frații noștri din Râșnov. În Duminica fiului ră-tăcit a fost introdus în slujbă tânărul preot Ioan Truția, care a venit în mijlocul rășno-venilor cu dor de muncă și cu inimă iubitoare. L'au și primit frumos și cu toată încrederea. Sfinția Sa li-a mulțumit și a spus că a venit la dâșii însufleșit de dragoste și va lucra din toate puterile spre binele lor. Dumnezeu să'i ajute!

2. Fapte plăcute lui Dumnezeu și vrednice de laudă săvârșesc toți cei ce dau ajutoare sfintei biserici. Aceasta a fost gândul din urmă al fieiertatului Ilie Șandru din Sadu (protopopiatul Sibiiului), care murind pe câmpul de luptă în 23 Novembre 1914 a lăsat prin testament pe seama parohiei din Sadu 2000 de cor. și 2 acții dela banca „Frățietatea” în preț de 200 cor. La fundațiunea ce s'a înființat din această sumă, au mai făcut daruri următorii membrii din comitet:

Fundațiunea 2200 cor.

1. Dumitru Dăncănet 100 cor., 2. Contin Barb com. 100 cor., 3. Ioan Pascu epitrop, 4. Nicolae Cimpoca Nr. 377, 5. Dimitrie Săvoiu primar, 6. Dimitrie Zaharie crâșnic, 7. Nicolae Dăncănet Nr. 331, 8. Ctin. Dăncănet Nr. 115, 9. Dtrie Popica sen. toți câte 10 cor. Deci în total 2480 cor.

Dumnezeu să odihnească în lăcașurile dreptilor sufletul lui Ilie Șandru, iar celor-

lalți cinstiți dăruitori le mulțumește căduros: preotul *Dimitrie Bunea* din Sadu.

3. Și la prilejul de bucurie se cugetă creștinii cei adevărați la datorințele lor față de biserică noastră și o ajutorează. Vrednicul notar din comuna *Lancrăm*, dl. *Aurel Barbu*, a dăruit din prilejul fericitei sale căsătorii 500 cor. ca să se întrebuițeze spre înfrumșetarea bisericii în care a primit darul lui Dumnezeu prin taina căsătoriei. Dorindu-i fericire, în numele bisericii îi mulțumește și pe această cale: preotul *Vașile Mateiu*.

4. Sub povara năcazurilor războiului nu ne zboară gândul la serbări de veselie, — dar nu suntem nici împotriva lor, dacă se fac mai rar între marginile bunei cuviințe și cu scopuri folositoare. O astfel de serbare a dat tinerimea din *Balomir* în Duminica din 19 Faur, cu scopul de a îndrepta unele năravuri rele și credințe deșarte. S'a jucat o piesă „Despre lene”, alta despre bunînțelegere”, a treia „Despre bunacuviniță” și în cea „Despre sărbătorile băbești” s'a zugrăvit obiceiul rău al femeii care:

„Dela părinți s'a dedat
Lunia, Marța n'a lucrat

— — — — —

Vinerea e sărbătoare

Sâmbăta-i boală 'n picioare.”

Trebue să spunem că tinerimea s'a purtat frumos și spre mulțumirea tuturor a arătat ce poate când e bine condusă. Din venitul serbării: 110 cor. s'au trimis „Cruții roșii”, iar alte 110 cor. s'au alăturat la fondul pentru clădirea unui monument în amintirea vitejilor din comuna *Balomir* căzuți pe câmpul de luptă. Tuturor celor ce au luat parte la serbare și au dat ajutor în bani pentru sporirea venitelor ei, le mulțumește preotul *Dumitru Secărea*.

Invitare la abonament.

Biruind cu multă nevointă greutățile mari, ce ni se așezau de-acurmezisul în drum, la înființarea și alcătuirea „Gazetei Poporului”, sprijiniți fiind în nizuința noastră de-a lumina poporul, cu învățatură, de mic și mare fără deosebire cu jertfă de bani și de siat înțelegător, — ne-a reușit să zidim temelii tari, pe cuprinderea cărora să se sprijinească în viitor casa noastră. Mari sunt cheltuielile și înzecite se înalță piedecile în fața celor ce-și tale cale cu cuvântul scris, în popor. Pentru aceea nu ne-am mirat de multele plângeri ce ni s'au fost trimise din felurite părți, unii spunându-ne că n'au primit un număr sau altul al gazetei, iar alții ridicând glas împotriva faptului că nu pot avea foaia pe masă Duminica îndată după-ce se reîntorc dela sfânta biserică. Se poate că mulți au avut dreptate dar așiderea sunt atâția și dintre aceștia mulți, cari nu s'au gândit, că pentru trimiterea regulată a gazetei, se cere, ca adresele să fie tipărite, abonenții introduși în protocol, și un mare număr de ființe, cari să ducă la îndeplinire mărunțișurile de trebuință la tot lucru de acest fel. Astăzi suntem pe gâtul celor dintâiu greutăți, și dupăcum va lua în seamă fiecare om, numele abonenților se înșiruesc tipărite curat pe hârtie. Din pricina aceasta atât trimiterea cât și tipărirea „Gazetei Poporului”, s'a înlesnit cu mult, așa că vom putea mulțumi de acum în-

ainte chiar și pe cei mai zeloși și nerăbdători dintre toți cetitorii și prietini noștri.

Dar deoarece buna rânduială se poate ține la o foaie numai atunci, când și cei-ce o răsfoiesc au datina să-și plătească regulat abonamentul, îndată cât vine sorocul și plinirea timpului, apropiindu-se sfârșitul celui dintâiu sfert de an, cu 1 Aprilie 1918 deschidem și noi o nouă chemare la plată. Rugăm deci pe toți aceia cari ni-au trimes numai 4 cor. de probă pe un sfert de an, să binevoiască a pune pe poștă și res-tanța rămasă, pentruca să nu ne silească prin întârziere a le opri pentru un timp punerea pe poștă a gazetei.

Costul abonamentului pentru „Gazeta Poporului” rămâne și în viitor

Pe un an 15.— cor.

Pe o jumătate de an 7.50 cor.

Pe 3 luni 4.— cor.

Cererile precum și banii să se trimită la: „Gazeta Poporului” în Sibiiu (Nagyszeben).

Nr. 41/1918

a. f. c. sc. d

Publicare pe licitație.

Moara de făină din *Entradam* cu 6 petri, dimpreună cu casa morarului, să dau în arândă pe timp de 3 ani începând din 1 Maiu 1918 prin licitație publică verbală, care se va ținea în 24 April 1918 la 9 ore înainte de amiazi în cancelaria oficiului administrației fondurilor din *Naszód*.

Prețul de strigare să stabilește în suma anulă de 10.000 adică zece mii coroane.

Oferentul trebuie să depună ca vadiu suma de 10% din prețul de strigare.

Postoferte nu se ieu în considerare.

Condițiile speciale de licitație și contract se pot vedea în cancelaria oficiului administrației fondurilor în *Naszód*.

În numele comisiunii administratoare a fondurilor centrale școlare și de stipendii din districtul *Năsăudului*.

Naszód la 18 Martie 1918.

Prezident:

Secretar:

Dr. V. Pahone mp. Dr. Ștefan Jarda mp.

De vânzare.

Cepșoară „Arpășică” se află de vânzare. A se întreba în strada *Cisnădiei* Nr. 30. Pentru negustori cu preț convenabil. 3-3

Anunț.

O văduvă, în etate de 22 ani, a unui învățator cazut în luptă, are și o fetiță, în lipsă de cunoștință, pe aceasta cale caută cunoștința unui învățator în stare bună, ori pro-priar, dar să aibă purtări bune. Respectivii să se adreseze redacției „Gazetei Poporului” sub numele „Sunt săracă dar o să-ți placă”.

Avis.

2-3

În cancelaria notarială cercuală din Szászcsor (Săsciori) comitatul Sibiu, află aplicare momentană un tînăr (teolog abs. sau cu altă pregătire) care se pricepe în afacerile notariale, pe lângă o plată fixă de 1400 cor. la an, 120 cor. bani de quartir, din venite laterale 4—500 cor. la an. Respectivul să se adreseze subscrisului.

Szászcsor la 16. Martie 1918.

Augustin Bârsan,
notar cercual.

Avis!

„ECONOMUL“ institut de credit și economii în Cluj.

Filiale: Murăș-Ludoș și Aiud.

Afiliate 7 reuniuni de credit Raiffeisen.

Capital: Un milion coroane.

Reserve: Patru sute de mii coroane.

Depuneri: Trei milioane.

Face tot felul de afaceri de bancă. Primește depuneri cu etalon favorabil și cu procent urcat pentru biserici și alte așezăminte culturale. Imprumută pe cambii, ipotecă și lombard.

Vinde și cumpără efecte căutate la bursele din Budapesta, Viena și Praga și mijlocește transacțiuni în legătură.

Mijlocește vânzarea și cumpărarea de mașini agricole.

Ajută la întemeierea reuniunilor de credit și agricole sătești.

Susține: Masa studenților universitari, Ambulanța Petran pentru țărani bolnavi, are Birou: „Sfat de drept gratuit pentru țărani“ și „Un orfelinat de fete, victime ale războiului.“

Anunț de căsătorie.

Sunt o fată inteligentă, de 29 ani, din familie bună. În lipsă de cunoștință caut pe această cale cunoștința unui funcționar român. Poate fi văduv chiar și copii se albă. Zestre nu am, dar sunt o fată serioasă și econoamă bună. Doritorii sunt rugați a se adresa la redacția Gazeta Poporului sub numele de Viorica.

3-3

Prăvălie românească de galanterie

I. Gruia

Sibiu, Burgerg. (Str. Ocnei) 6

recomandă Onor. public românesc prăvălia sa de galanterie, jucării și mărunțișuri.

Vânzare en gros și en detai.

Mare asortiment în oglinzi de diferite mărimi, portofele (bughelare), bricege, broșe, mărgelile, inele, tabacheri, port-vizite etc. etc.

Mare depozit de hârtie de scris în toate mărimile și culorile, precum și bogată alegere în hârtii decorative pentru dulapuri.

Rame de fotografii în diferite forme și mărimi! 10

Toate mărfurile se vând cu prețuri curente la

prăvălia universală

I. GRUIA

Sibiu—Nagyszeben, Str. Ocnei Nr. 6

Casa

din Nependorferstrasse 31 constatătoare din 2 odăi, o culină, grajd, șură și o grădină mare, foarte potrivită pentru un econom, e de vânzare. A se întreba:

Nicolae Roșca

2-3

Sibiu, Rannichergasse 1.

Anunț de căsătorie.

Un meseriaș în etate de 27 de ani, care posedă o avere de 50 mii de cor. dintr'o comună lângă Sibiu, dorește cunoștința unei fete, sau neveste văduve, care și-a pierdut soțul în războiu. Cele ce s'ar anunța să fie în etate de 20—26 de de ani.

Persoanele serioase să serie la adresa „Gazeta Poporului“ sub numele „Speranță“.

2-3

Se caută spre cumpărare:

100—150 Oi de prăsilă, care vor să fete în primăvară.

1 Păreche de hamuri de trăsură (Nemțești). 5-5

1 Car în stare bună, tare, pentru 2 cai, fabricație din Sibiu sau jur.

1 Jiț de piele cu federe (arcuri).

Adresa la administrația foii „Gazeta Poporului“ sub deviza „Moșie.“

Un june țaran harnic.

De pe lângă Arad, în etate de 21 de ani cu o avere în pământ de peste 100 mii cor. caută o fată țarancă în etate până la 21 ani cu o avere de cel puțin 50—60 mii cor. harnică, din părinți buni. Oferte și fotografia să se trimeată la Adm. Gazeta Poporului sub numele Tănărui.

3-3

Pictură bisericească și portrete

Aduc la cunoștința On. Public, că după un timp lung și greu întorcându-mă iarăși în mijlocul familiei, primesc în lucrare orice pictură în oleu, în special bisericească: iconostase, icoane în orice mărimi, cruci, reparaturi a tot felul de icoane și înoiri de iconostase.

După fotografiile bune lucrez portrete până la mărimea naturală în creion (Conife) și în oleu.

: Pentru lucrurile mele posed numeroase atestate de mulțumire :

Cerând sprijinul Onoratului Public românesc, semnez cu stimă:

Nicolae Baci, pictor

Agărbiciu-Szászegerbegy (Nagyküküllő megye).

6 6

Abonați „GAZETA POPORULUI“!

foaie politică și culturală întocmită cu deosebire pentru trebuințele țaranului român dela noi.

Abonamentul costă:

Pe un an 15 cor.

Pe o jumătate de an 7 cor. 50 fl.

Pe 3 luni 4 cor.

Prețul unui număr 30 fl.

Săteni și ostași abonați
„GAZETA POPORULUI“!

Administrația: Rosenanger Nr. 14

(Strada Peștilor)